

Walory turystyczne Polski

Monika Piechowicz-Kruk

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania geografii dla II etapu edukacyjnego

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Małgorzata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat

Walory turystyczne Polski

2. Adresat

Uczeń/uczennica klasy VII szkoły podstawowej

3. Czas realizacji

2 godziny dydaktyczne (90 min.)

4. Podstawa programowa

X. Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy: rozmieszczenie ludności, struktura demograficzna Polski (wiekowa, narodowościowa, wyznaniowa, wykształcenia, zatrudnienia); migracje Polaków na tle współczesnych ruchów migracyjnych w Europie; zróżnicowanie polskich miast; sektory gospodarki Polski; rolnictwo Polski; zmiany struktury przemysłu Polski; zróżnicowanie usług i ich rola w rozwoju gospodarki; rozwój komunikacji; gospodarka morska; atrakcyjność turystyczna Polski.

Uczeń: 15) charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski oraz wybrane obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości położone w Polsce, dokonując refleksji nad ich wartością;

5. Ogólny cel lekcji

- zapoznanie uczniów i uczennic z walorami turystycznymi Polski.

6. Cele lekcji w języku ucznia

- dokonasz podziału turystyki;
- wskażesz walory przyrodnicze i kulturowe wybranych obszarów Polski;
- wymienisz przykłady obiektów w Polsce, znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości;
- korzystając ze źródeł internetu opracujesz prezentację na temat walorów turystycznych wybranego przez siebie regionu Polski.

7. Kompetencje kluczowe

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje informatyczne w zakresie poszukiwania informacji;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie porozumiewania się w języku ojczystym – prawidłowe formułowanie myśli i czytelne ich przedstawianie słuchaczom.

8. Metody

- metoda skojarzeń i burzy mózgów
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy - giełda pomysłów z wykorzystaniem narzędzi ICT, burza mózgów, elementy metody projektów
- uczniowie ze SPE pracują w zespole zadaniowym mogą jednak wybrać aktywność i temat na których chcą pracować

9. Formy pracy

- praca w grupach, indywidualna oraz całego zespołu klasowego.

10. Środki dydaktyczne

- podręcznik, e-podręcznik do nauczania geografii, tablica interaktywna, aplikacje do tworzenia prezentacji, zasoby internetu
- widokówki, zdjęcia z atrakcjami turystycznymi Polski/ mogą być wyświetlane na ekranie multimedialnym

11. Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji oraz cel ich zastosowania

- e-podręcznik:
 - [Turystyczne walory Polski](#) (dostęp: 15.03.2023);
- aplikacje do tworzenia prezentacji;
- zasoby internetu.

12. Przebieg lekcji

Faza wstępna

- Czynności organizacyjne
- Nauczyciel uruchamia tablicę interaktywną i wyświetla na tablicy multimedialnej cele lekcji.
- Nauczyciel zamieszcza widokówki na tablicy, lub wyświetla na ekranie przykładowe atrakcje turystyczne Polski i prosi uczniów o wskazanie ich walorów. Następnie uczniowie dzielą je na zabytki, pomniki przyrody, budynki, parki narodowe. Nauczyciel podsumowuje tę część pracy i wprowadza w temat lekcji.
- Nauczyciel informuje uczniów, że praca na lekcji będzie się odbywać indywidualnie, w parach lub w grupach.

Faza realizacyjna

- Uczniowie pracują metodą burzy mózgów, próbują określić, czym jest turystyka i w jakim celu planuje się wyjazdy turystyczne. Następnie, korzystając z definicji oraz ze schematu zamieszczonego w e-podręczniku, weryfikują swoje spostrzeżenia.
- Nauczyciel, w formie rozmowy z uczniami, wyjaśnia co to jest walor przyrodniczy i kulturowy. Następnie uczniowie podają przykłady walorów przyrodniczych i kulturowych, które zapisują na tablicy multimedialnej (lub na zwykłej szkolnej tablicy)
- Nauczyciel informuje uczniów o zasadach opracowania prezentacji multimedialnej, którą będą przygotowywać w dalszej części lekcji. Proponowane tematy prac są wyświetlone na tablicy lub wywieszono w widocznym miejscu. Uczniowie zaznaczają wybrane tematy. Proponowane tematy przez nauczyciela:
 - Walory przyrodnicze polskich parków narodowych.
 - Atrakcyjność przyrodnicza wybrzeża polskiego.
 - Piękno polskich jezior.
 - Najatrakcyjniejsze przyrodniczo polskie góry.
 - Piękno nagich skał.
 - Walory przyrodnicze terenów podmokłych w Polsce.
 - Ciche zakątki przyrody polskiej.
 - Piękno ogrodów (np. w stylu angielskim).
 - Najatrakcyjniejsze zamki polskie.
 - Najpiękniejsze polskie pałace.

- Polskie obiekty na liście UNESCO.
- Najpiękniejsze polskie uzdrowiska.
- Szlakiem wynalazków i techniki – obiekty techniczne i miejsca związane z dawną działalnością przemysłową.
- Przykłady skansenów polskich.
- Najważniejsze miejsca pielgrzymkowe w Polsce.
- Najpiękniejsze starówki polskich miast.
- Nauczyciel proponuje więcej tematów niż planuje grup, żeby uczniowie mogli dokonać wyboru. Jeśli uczeń zaproponuje inny temat o walorach turystycznych, należy mu pozwolić na jego realizację.
- Nauczyciel przedstawia uczniom kryteria wykonania prezentacji:
 - prezentacja nie może przekroczyć 15 slajdów co jest związane z czasem potrzebnym na prezentowanie, ale nie może ich być mniej niż 8;
 - w prezentacji powinny się znaleźć co najmniej 4 przykłady ilustrujące temat, ale nie więcej niż sześć;
 - w prezentacji powinny się znaleźć informacje o położeniu wybranych przez uczniów przykładów, warto zamieścić mapę Wszystkie multimedia (zdjęcia, mapy itp.) powinny zawierać źródła;
 - slajdy powinny zawierać niewiele tekstu oraz zdjęcia wybranych w temacie walorów turystycznych; mogą na nich być także zamieszczone pliki dźwiękowe (np. odgłosy fal, wodospadu);
 - czas przedstawiania prezentacji zaplanowany dla uczniów to 5–7 minut, należy więc przygotować krótką wypowiedź, dla której ilustracją będzie przygotowana prezentacja; uzupełnieniem mogą być pamiątki zebrane podczas wakacji (np. zdjęcia obiektów);
 - na ostatnim slajdzie powinny zostać zamieszczone źródła, z których uczniowie korzystali, tworząc prezentację.
- Ponadto nauczyciel proponuje uczniom różne aplikacje do wykonania prezentacji, np. Microsoft Power Point, Canva, Genially, Prezi, Prezentacje Google.
- Uczniowie przygotowują prezentacje – podczas lekcji wyszukują potrzebne materiały korzystając przy tym ze szkolnych komputerów, jeśli lekcja odbywa się w pracowni komputerowej, szkolnych tabletów lub prywatnych smartfonów.
- Praca domowa po pierwszej lekcji – uczniowie dopracowują swoje prezentacje, przygotowują się do referowania.
- Druga lekcja geografii – uczniowie przedstawiają na forum klasy przygotowane przez siebie prezentacje. Warto opublikować je również na dysku w chmurze, do którego będą mieć dostęp wszyscy uczniowie w klasie.

Faza podsumowująca

- Nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie i pracę, biorąc pod uwagę możliwości i wkład pracy ocenia ich pracę (na podstawie przedstawionych uczniom kryteriów wykonania prezentacji).

13. Komentarz metodyczny

Scenariusz dostosowany do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych – autyzm i zespół Aspergera.

Uczniowie ze spektrum autyzmu mają zwykle trudności w sferze kontaktów społecznych i komunikacji, ale jednocześnie wykazują umiejętności wzrokowo-przestrzenne, dlatego w metodzie projektu i samodzielnego dochodzenia do wiedzy mogą wybrać aktywność i tę część zadania, która odpowiada ich mocnym stronom i zainteresowaniom co pozwoli zaangażować się w tematykę zadania. Proponowany scenariusz wychodzi naprzeciw ich potrzebom. Każdy uczeń wybiera temat i tym samym określa przynależność do grupy zadaniowej.

Uczniowie z autyzmem i Zespołem Aspergera potrzebują w nauce wsparcia wizualnego. Dlatego mogą wspomagać się dodatkowym materiałem na przykład schematem podziału turystyki co ułatwi im zapamiętanie. Dzięki pracy z wykorzystaniem TIK mogą wspomagać się również plikami dźwiękowymi, audiowizualnymi co pozwala na postrzeganie wielozmysłowe tematu.

Kolejnym ważnym aspektem pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu jest konieczność określenia wyraźnych, konkretnych ram działania. Zastosowanie elementów metody projektu, która jasno określa działania, zadania i kryteria oceny zadania pomaga tym uczniom w sposób uporządkowany prowadzić działania podczas lekcji w zespole zadaniowych. To zapewni mu poczucie bezpieczeństwa i uchroni od chaosu informacyjnego w głowie.

Skupienie się nad tworzeniem prezentacji według samodzielnie wybranego tematu, spośród szerokiego wachlarza możliwości, pozwoli również na zgłębienie treści zgodnie z zainteresowaniami ucznia.

Problemem dla ucznia ze spektrum autyzmu może być prezentacja wyników swojej pracy na forum klasy. Jeśli uczeń taki pracował w zespole, ktoś inny może w imieniu grupy przedstawić prezentację co jest zgodne z podziałem pracy zespołu projektowego.

Podczas realizacji lekcji według proponowanego scenariusza można również wspierać uczniów o innych specjalnych potrzebach edukacyjnych. Ma on charakter uniwersalny i może być wykorzystany bez zmian w przypadku uczniów z ADHD lub słabosłyszących. W przypadku ucznia z dysleksją lub dysortografią warto zaproponować, by uczeń w prezentacji zawarł tylko zdjęcia, natomiast klasie przedstawił swoją pracę wyłącznie ustnie. Uczeń słabowidzący powinien mieć zapewnione dostosowania techniczne do pracy nad prezentacją np. lupę, osobny tablet z możliwością powiększania obrazu. W zespole zadaniowym może skupić się na elementach prezentacji, które są zgodne z jego zainteresowaniami i możliwościami percepcyjnymi.

Scenariusz lekcji może być wykorzystany w zdalnym nauczaniu.

Praca w grupach daje szansę na indywidualizację pracy, co z kolei pomaga w indywidualnych dostosowaniach i komunikacji z każdym uczniem na lekcji. Przy pracy uczniów metodą projektu nauczyciel jest osobą koordynującą pracę zespołów, indywidualnym pomocnikiem wspierającym prace poszczególnych uczniów. Na lekcji w trybie stacjonarnym nauczyciel reaguje na zgłoszoną przez ucznia potrzebę konsultacji w zakresie pracy nad zadaniem.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą potrzebować dodatkowego wyjaśnienia tematu, celu czy polecenia a także poszczególnych treści np. terminów specjalistycznych czy też zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Niekiedy uczniowie potrzebują wsparcia w zakresie upewnienia się, czy dobrze zrozumieli lub zaplanowali wykonanie zadania. Pomoc nauczyciela często ma funkcję motywującą.

Podczas nauczania zdalnego nauczyciel wzmacnia słowo mówione zapisem na przykład na czacie lub wyświetla na głównej tablicy najważniejsze treści, które są pomocne uczniom w pracy nad zadaniem. Nauczyciel wywołuje poszczególnych uczniów w celu kontroli postępów pracy samodzielnej lub zwrócenia uwagi uczniów na czas który pozostał do zakończenia działań. Podczas pracy zdalnej nauczyciel może udzielać informacji dodatkowych na czacie indywidualnym a informacje dla wszystkich podawać w głównym pokoju spotkania online. Dodatkowo dla uczniów wymagających wsparcia może przysyłać plikiem kartę pracy i inne pomoce, które byłyby adekwatnym do potrzeb ucznia dostosowaniem podczas jego pracy nad zadaniem. W celu wspólnej pracy i wyjaśnień może zastosować aplikacje np. Google Jamboard.

Monika Piechowicz-Kruk – magister pedagogiki specjalnej, absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Filolożka germańska (Uniwersytet Wrocławski), edukatorka języka niemieckiego (Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie i Goethe – Institut). Dyrektorka i edukatorka Centrum Doskonalenia Edukacyjnego. Specjalizuje się w dydaktyce języków obcych, nauk przyrodniczych, pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (specyficznymi trudnościami w uczeniu się), a także organizacji turystyki szkolnej oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Akredytowany Tutor w Collegium Wratislaviense. Prowadzi szkolną oraz prywatną praktykę w zakresie tutoringu rozwojowo – naukowego dla dzieci i młodzieży, a także tutoriali specjalnych dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Ukończyła Studia Podyplomowe na kierunku geografia w Studium Menadżerów Oświaty w Kaliszu. Jest autorką wielu opracowań multimedialnych i dydaktycznych w zakresie nauk przyrodniczych zamieszczonych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE) dla Ministerstwa Edukacji Narodowej.